

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2018**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Natomiast system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Wspieranie rodziny należy do zadań gminy, natomiast zapewnienie dziecku pieczy zastępczej to zadanie powiatu.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Działając zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r., poz. 998 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” Zarządzeniem Starosty Ostrowieckiego Nr Or.I.120.50.2011 z dnia 12.10.2011 roku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim. Zgodnie z ustawą w przypadku gdy rolę organizatora pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w jednostce tworzy się zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (PZ), który realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy

zastępczej i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikające z powołanej powyżej ustawy. Pracę Zespołu nadzorowali Kierownik Działu ds. Pracy z Rodziną i Dzieckiem

oraz p.o. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W 2018 roku w Zespole PZ zatrudnionych było/pracowało: 9 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia całoroczne sprawozdanie z efektów pracy.

I. Struktura rodzin zastępczych

Zgodnie z założeniami ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

Rodzina zastępcza:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna

oraz:

- rodzinny dom dziecka.

spokrewniona – utworzona przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkami, pradziadkami) lub rodzeństwem dziecka (art. 41 ust. 2 ustawy)

niezawodowa (niespokrewniona) – utworzona przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim niebędących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (art. 41 ust. 3 ustawy)

Art. 58. 4. W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko

Do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o:

- 1) powrót dziecka do rodziny;
- 2) przysposobienie;
- 3) umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Art. 59. 1. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności

- 1) dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 2) dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- 3) małoletnie matki z dziećmi.

2. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej nie można w tym samym czasie umieścić dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Art. 61. 1. W rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie, może przebywać

Łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2.

2. W razie konieczności umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono liczbowy rozkład form rodzinnej pieczy zastępczej, z którymi w 2018 roku współpracował Zespół PZ.

Tabela 1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczba dzieci w nich umieszczonych w 2018r.

	Formy rodzinnej pieczy zastępczej				
	rodzina zastępcza spokrewniona	rodzina zastępcza niezawodowa	rodzina zastępcza zawodowa	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	rodzinny dom dziecka
Liczba rodzin	93	33	1	2	1
Liczba dzieci	114	48	5	14	7

II. Prowadzenie rejestru dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, zawodowych, niezawodowych oraz w rodzinnych domach dziecka.

W roku 2018 na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowało 129 rodzinnych form pieczy zastępczej, w których przebywało 181 dzieci/osób pełnoletnich.

Na podstawie postanowień Sądu w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 22 dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w tym:

- ☒ 7 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- ☒ 6 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych,
- ☒ 9 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- ☒ 0 dzieci w rodzinnym domu dziecka,
- ☒ 2 małoletnich z rodziny zastępczej niezawodowej została przeniesiona do rodziny zastępczej spokrewnionej,
- ☒ 5 dzieci powróciło do rodzin biologicznych,
- ☒ 12 małoletnich z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kielcach,
- ☒ 2 małoletnich zostało przysposobionych,
- ☒ 9 osób pełnoletnich opuściło rodzinną pieczę zastępczą,
- ☒ 1 wychowanka rodziny zastępczej niezawodowej osiągnęła pełnoletność i została ustanowiona dla brata rodziną zastępczą spokrewnioną,
- ☒ 1 dziecko z rodzinnego domu dziecka zostało przeniesione do rodziny zastępczej niezawodowej,
- ☒ dla 1 wychowanka zostało wydane postanowienie o umieszczeniu w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Na terenie Powiatu Ostrowieckiego przebywało 15 dzieci z 10 rodzin pochodzących z innych powiatów, natomiast 28 dzieci z 19 rodzin będących z terenu Powiatu Ostrowieckiego przebywało na terenie innych powiatów.

III. Realizacja zadań Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej (PZ)

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadziło kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez dystrybucję ulotek zamieszczanie informacji na stronie internetowej Centrum oraz w mediach lokalnych.

Osoby chcące pełnić funkcje rodziny zastępczej były informowane przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim o obowiązującej

procedurze kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze oraz warunkach, jakie winni spełniać kandydaci, a także wykaz dokumentów, jakie należy dostarczyć. Kandydaci byli także informowani o trudach, jakie wiążą się z podjęciem tej roli, a także o problemach dziecka kierowanego do pieczy zastępczej. Dokonywano analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Zespół PZ włączył się również do Kampanii Wojewody Świętokrzyskiego, aby uświadomić społeczeństwu rolę rodzicielstwa zastępczego pod hasłem „*Potrzebuję rodziców od zaraz*”.

Ponadto w ramach rodzicielstwa zastępczego w dniu 26.05.2018 roku został zorganizowany przez Katolicki Zespół Edukacyjny „*Dzień Rodziny*”

W dniu 02.06.2018 roku odbyła się impreza plenerowa w ramach Jubileuszu 200 - lecia powstania Diecezji Sandomierskiej podczas której ogłoszono Rok Rodziny w Powiecie Ostrowieckim „*Rodzina – Nasza Troska, Nasz Skarb*”.

W dniu 13.10.2018 roku w Parku Rozrywki FLYSKAY w Kielcach odbyła się impreza integracyjna dla rodzin pt. „*Daj szansę sobie i dziecku – zostań rodzicem zastępczym*”.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wystawianie zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończenie szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Osoby, które wyrażają gotowość do pełnienia funkcji zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, przechodzą stosowną kwalifikację. Dostarczają wymagane dokumenty, zaświadczenia o stanie zdrowia oraz uczestniczą w badaniach psychologicznych. W 2018 roku 16 kandydatów zakwalifikowano do szkolenia. W trakcie szkolenia trenerzy poinformowali o rezygnacji jednej osoby, która zrezygnowała nie podając przyczyny.

Szkolenie PRIDE zakończyło się w miesiącu marcu 2018 roku. W/w szkolenie ukończyło 15 osób.

Zespół kwalifikacyjny uznał, iż 3 osoby (jedna osoba nie pozostająca w związku małżeńskim oraz małżeństwo) pomimo ukończenia szkolenia PRIDE nie otrzymali kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Po przeanalizowaniu całości dokumentacji oraz zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy zaświadczenie kwalifikacyjne otrzymało 12 osób w tym 5 małżeństw.

Szkolenie w 2018 roku było prowadzone przez 2 trenerów, pracowników PCPR

w Starachowicach w osobach - pani Katarzyny Kozieł i pani Eweliny Dudek.

3. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. stara się zapewnić rodzinom pomoc w przypadku wystąpienia ewentualnych problemów. W 2018 roku zapewniono wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia. Spotkania grupy prowadzone były z udziałem psychologa oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka odbywały się w minionym roku w miesiącach: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik i listopad w siedzibie Starostwa Powiatowego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W ciągu całego roku sprawozdawczego prowadzono również poradnictwo specjalistyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W ramach poradnictwa rodziny biologiczne, zastępcze, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, pełnoletni wychowankowie oraz osoby zamieszkałe na terenie Powiatu Ostrowieckiego mogły skorzystać z konsultacji i porad psychologa, pracownika socjalnego i radcy prawnego.

W 2018 roku psycholog udzielił 74 porady, z których skorzystały 33 osoby (w tym 20 osób dorosłych prowadzących rodzinną pieczę zastępczą – jedna dotknięta przemocą oraz 13 dzieci w niej umieszczonych – jedno dotknięte przemocą). W ramach poradnictwa specjalistycznego prowadzącego dla osób z terenu Powiatu Ostrowieckiego z porad psychologa skorzystały 4 osoby dorosłe (w tym 2 dotknięte przemocą), z terenu gmin Ostrowiec Świętokrzyski i Kunów – udzielono ogółem dla tych osób 17 porad.

Z porad radcy prawnego w 2018 roku skorzystało 5 osób.

Dodatkowo na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonuje Stowarzyszenie Rodzinnej Opieki Zastępczej w Ostrowcu Świętokrzyskim, którego prezesem i założycielem jest prowadzący rodzinny dom dziecka – pan Marek Bilski oraz pan Artur Zawadzki. Rodziny zastępcze zrzeszone w Stowarzyszeniu także udzielają sobie wzajemnie wsparcia.

4. Kompletowanie, we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Kompletowano, w miarę posiadania przez właściwy ośrodek pomocy społecznej niezbędną dokumentację (np. plan pracy z rodziną przekazany przez asystenta rodziny a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informację o rodzeństwie). Ponadto Zespół PZ gromadził a następnie przekazywał rodzinie zastępczej i prowadzącym rodzinny dom dziecka, gdzie zostało umieszczone dziecko pozostałe dokumenty, tj. odpis zupełny aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica, postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne oraz informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie.

5. Współpraca z Sądem i informowanie Sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

Zespół PZ w 2018 roku współpracował z Sądem Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim., Sądem Rejonowym w Opatowie i Sądem Rejonowym w Lipsku. W roku 2018 przekazano w sumie 238 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzono, w takiej samej liczbie – opinie dotyczące zasadności ich dalszego pobytu w pieczy zastępczej i przekazano do właściwego Sądu. Ponadto dla potrzeb Sądów sporządzono łącznie 11 opinii (w tym 4 małżeństwa) o kandydatach na rodziny zastępcze.

6. Współpraca z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, a w szczególności z asystentem rodziny pracującym z rodziną, w której dziecko umieszczone zostało w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zespół PZ współpracuje m.in. z ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Ostrowieckiego, tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ćmielowie, Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Pracownicy PCPR-u współpracowali ze szkołami w celu ustalenia sytuacji

dydaktyczno -wychowawczej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i kontaktów opiekunów ze szkołą oraz osób usamodzielnianych kontynuujących naukę.

W celu integracji rodzin zastępczych ze środowiskiem lokalnym zorganizowano Mikołajki dla dzieci z rodzin zastępczych połączone z wręczaniem paczek, Powiatowy Dzień Dziecka i Rodzicielstwa Zastępczego oraz Koncert Profilaktyczny dla małoletnich umieszczonych w pieczy pt. „*Nalogi – droga do nikąd*”.

7. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu m.in.: ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka, o której mowa była przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat miało to miejsce co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych co 6 miesięcy. Ocena sporządzana jest na specjalnie przygotowanym do tego celu formularzu, a następnie omawiana w ramach pracy zespołu, w którym uczestniczyli w miarę potrzeb: rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, starszy specjalista pracy z rodziną, starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog szkolny, psycholog asystent rodziny, przedstawiciel Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kielcach rodzice biologiczni dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej kurator. Z zebrań zespołu jest sporządzany protokół podpisywany przez wszystkich członków. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka jest formułowana na piśmie informacja o całości sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka oraz opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywana do właściwego sądu. W 2018 roku dokonano w sumie 238 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej (136 w rodzinach spokrewnionych, 62 w rodzinach niezawodowych, 5 w rodzinach zawodowych, 9 w rodzinnym domu dziecka oraz 26 w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego).

8. Zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kielcach przekazano informacje o 12 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W przypadku 9 z nich z uwagi na więzi rodzinne niezasadne było wszczęcie procedury adopcyjnej. Ponadto w 2018 roku – 2 dzieci zostało przysposobionych, natomiast jedno dziecko rewizytuje rodzina preadopcyjna.

9. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizator realizuje zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie może sprawować opieki nad dzieckiem. W roku 2018 nie zaistniała potrzeba zapewnienia opieki nad dzieckiem w tym zakresie.

10. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Ważnym stanowiskiem w strukturze Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej udzielającym pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka jest koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 77 ust.1 ustawy rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nadmienić należy, że zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy koordynator nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- a) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- b) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę

z rodziną, planu pomocy dziecku;

- c) pomoc rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- d) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- e) zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- f) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- g) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora wykonuje Organizator.

Praca z rodziną polegała przede wszystkim na pomocy w nawiązywaniu pozytywnych relacji między członkami rodziny, monitorowaniu sytuacji szkolnej dzieci w przypadku stwierdzonych problemów w nauce oraz wspieraniu w wypełnianiu funkcji rodziny zastępczej. Rodziny były także na bieżąco informowane o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc specjalistyczną. Ponadto motywowano rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do współpracy mającej na celu pomoc w przywróceniu im władzy rodzicielskiej poprzez odbudowanie właściwego modelu postępowania w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzinnych, m.in. zapewniając udział w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka oraz poprzez poradnictwo psychologiczne.

Działania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka polegały m.in. na pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów, kontaktach ze specjalistami i instytucjami wspierającymi rodzinę pozyskaniu informacji dot. sytuacji życiowej rodzin biologicznych dzieci, ustalaniu kontaktów dziecka z rodzicami, ustalaniu miejsca na spotkanie z nimi, podejmowaniu działań interwencyjnych – natychmiastowa reakcja na niepokojące sygnały. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze specjalistami z zewnątrz: psychologami pedagogami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi z ośrodków pomocy społecznej, asystentami rodziny, kuratorami zawodowymi i społecznymi, lekarzami w zakresie wsparcia rodzin zastępczych i dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy

zastępczej. Podjęta współpraca miała na celu dobrze zdiagnozować sytuację dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i zaplanować optymalne wsparcie i działania pomocowe.

Koordynatorzy realizując zadania możliwie jak najczęściej odwiedzali rodziny zastępcze (przynajmniej raz w miesiącu, w przypadku rodzin w których występowały problemy opiekuńczo - wychowawcze częściej). W trakcie tych wizyt koordynatorzy prowadzili rozmowy na temat ewentualnego występowania u dzieci problemów wychowawczych czy zdrowotnych. Rozmowy dotyczyły również sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej wynikach w nauce, informacji o rodzicach biologicznych. Podczas każdej wizyty sporządzany była kwestionariusz dotyczący wizyty domowej.

11. Przygotowywanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecka.

W celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej udzielano pomocy zgodnie z opracowanymi planami pomocy dziecku, które powinny być skoordynowane z planem pomocy rodzinie opracowywanym przez asystentów rodzin w gminach. Niemożliwym do przezwyciężenia problemem jest przygotowanie takiego planu pomocy dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w porozumieniu z asystentami rodzin ze względu na ich deficyt występujący w gminach lub nie wyrażenie zgody rodzica na przyznanie asystenta.

W 2018 roku planem pomocy dziecku zostało objętych 181 dzieci.

12. Przygotowanie rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka na przyjęcie dziecka do pieczy zastępczej.

Przygotowywano rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka na przyjęcie dziecka poprzez udzielenie posiadanych szczegółowych informacji o dziecku (jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej, przedszkolnej, prawnej) oraz zapewniono w miarę potrzeb i możliwości kontakt z dzieckiem przed umieszczeniem go w tej rodzinie.

13. Opiniowanie zasadności przyznawania świadczeń fakultatywnych, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza poza świadczeniami obowiązkowymi może ubiegać się

o świadczenia fakultatywne oraz dodatki na dziecko w rodzinie zastępczej. Rodzina zastępcza przyjmując dziecko do rodzin, może otrzymać jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka. Ponadto może ubiegać się o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka umieszczonego w rodzinie. Z reguły z pomocy tej należy się rozliczyć okazując rachunki, faktury. Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymać środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym do wysokości ponoszonych kosztów, m.in. na czynsz, media, opał. W przypadku rodziny zastępczej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci, świadczenia to staje się obligatoryjne, tzn. rodzina obowiązkowa otrzymuje to świadczenie. Rodzina zastępcza zawodowa może starać się raz do roku o świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu mieszkania lub domu.

W 2018 roku dwóm rodzinom zastępczym spokrewnionym wydano dwie pozytywne opinie dot. zasadności przyznania środków finansowych, o których mowa w art. 83 ust. 2.

W/w sytuacja dotyczyła zdarzenia losowego mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki (pożar).

14. Dokonywanie oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zespół PZ dokonuje ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy na specjalnie przygotowanym do tego celu kwestionariuszu. Oceniana jest w szczególności jakość sprawowania pieczy zastępczej w stosunku do dziecka czyli m.in.:

- a) traktowanie dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- b) zapewnienie dostępu do świadczeń zdrowotnych;
- c) zapewnienie kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych;
- d) zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań;
- e) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych, religijnych;
- f) zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- g) umożliwienie kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi.

Ponadto arkusz kwestionariusza pn. *Ocena jakości sprawowania pieczy zastępczej* (...) w w/w zakresie sporządzany jest własnoręcznie przez rodzinę zastępczą lub prowadzących rodzinny dom dziecka.

Pierwszą ocenę przeprowadza się przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W związku z powyższym w roku 2018 sporządzono:

- 28 ocen rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 9 ocen rodzin zastępczych niezawodowych,
- w zawodowej rodziny zastępczej oraz w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego nie sporządzano ocen rodziny.

We wszystkich przypadkach rodziny zostały ocenione pozytywnie – w miarę swoich możliwości należycie wywiązywały się z powierzonych obowiązków. W przypadku drobnych zastrzeżeń podejmowano działania naprawcze i/lub zwracano się do właściwego Sądu o wgląd w sytuację rodziny i zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Natomiast w przypadku negatywnej oceny rodziny zastępczej, kolejna ocena jest dokonywana nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia dokonania tej oceny. W przypadku kolejnej negatywnej ostatecznej oceny organizator kieruje do sądu wnioski o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej (w 2018r. nie odnotowano takiego przypadku).

W odniesieniu do rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy, o której mowa odpowiednio w art. 54 lub art. 62 ustawy, oceny dokonuje się także na 3 miesiące przed wygaśnięciem tej umowy.

15. Sporządzanie sprawozdawczości z zakresu prowadzonych spraw.

Zespół PZ sporządzał:

- a) odpowiednie tabele w sprawozdaniu rzeczowo – finansowym z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej co pół roku;
- b) roczne sprawozdanie rodzinnej pieczy zastępczej (PS – 02) przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego w Krakowie; GUS.

- c) roczne sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedkładane Staroście Ostrowieckiemu i Radzie Powiatu Ostrowieckiego.

16. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pieczy zastępczej.

W roku 2018 Zespół PZ współpracował z:

- Niepubliczną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą Nr 1, 2 i 3 w Małachowie prowadzoną przez Stowarzyszenie „Razem” na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo z siedzibą w Ostrowcu Św., os. Pułanki 10.
- Niepubliczną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą „Nasz Dom” Nr 1 i 2 w Ostrowcu Św., ul. Szkolna 19, którą prowadzi Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi Prowincji Krakowskiej z siedzibą w Krakowie ul. Parkowa 11b.

17. Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej na 2019 rok:

1. Udzielanie rodzinom zastępczym pomocy, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym kontynuowania zatrudniania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i zwiększania ich liczby.

2. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych poprzez kontynuowanie akcji propagujących rodzinne formy opieki, mającej na celu pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. Niezmiernie istotnym elementem jest pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze dla małych dzieci (noworodków, niemowląt).

3. Zwiększenie środków finansowych na organizację różnych form wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez poszukiwanie sponsorów, aplikowanie o środki finansowe.

4. Kontynuowanie działań na rzecz rozwoju wolontariatu poprzez nawiązanie współpracy ze szkołami, organizacjami pozarządowymi działającymi na danym terenie powiatu.

5. Kontynuacja spotkań superwizyjnych oraz szkoleń dla rodzinnych form pieczy zastępczej i pracowników PCPR.

6. Organizowanie różnorodnych form integracji środowisk tworzących i wspierających rodzinne formy pieczy zastępczej.

7. Podnoszenie umiejętności zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w zakresie opieki i wychowania dzieci przebywających w pieczy.

W roku 2018 pracownicy Zespołu PZ uczestniczyli w różnego rodzaju konferencjach, spotkaniach i szkoleniach mających na celu podniesienie ich kwalifikacji, tj.:

– szkoleniu pt. *„Zachowanie autodestrukcyjne młodzieży, samookaleczenia, zachowania suicydalne, zaburzenia odżywiania – symptomy i ewentualne rozwiązania”* w ramach projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla Kadr Systemu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej.

– szkoleniu *„ Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych młodzieży”*

– szkoleniu z obsługi programu *POMOST*;

– szkoleniu *„ Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny”*

– szkoleniu *„ Etapy asystentury rodziny w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

– szkoleniu *„ Problematyka interwencji kryzysowej w rodzinie”*

– szkoleniu *„Organizowanie i wspomaganie rozwoju dziecka z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania”*

– szkoleniu *„Proces usamodzielniania dziecka przyjętego do pieczy”*

– szkoleniu *„Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Kompetentny Rzecznik Dziecka i Rodziny Zastępczej”*

– szkoleniu *„Analiza prawnych aspektów funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego”*

– szkoleniu *„Narkotyki, dopalacze, hazard, internet – profilaktyka i terapia osób eksperymentujących i uzależnionych”*

– szkoleniu *„Warsztaty umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w pracy z dziećmi i nastolatkami ”*

– szkoleniu *„ Diagnoza rodziny w kontekście działań interwencyjnych, nadzorczych i opiniodawczych”*

– szkolenie konferencyjno – warsztatowe *„Lodołamacze Stereotypów”*

W ramach *„Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”* tut. Centrum otrzymało dotację z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki

Społecznej w Warszawie na realizację zadania w wysokości 108 453,00 zł. Dotacja pozwoliła częściowo sfinansować koszty wynagrodzenia 9 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w ramach umowy o pracę. Dzięki temu osiągnięto standardy ustawowe w przedmiotowym zakresie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku w miarę możliwości realizowało powierzone zadania. Jednak nadmienić należy, że istnieją trudne do przewyciężenia bariery dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. nie pozwalające należycie realizować zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którymi są, m. in.: małe zainteresowanie społeczności lokalnej pełnieniem funkcji rodzica zastępczego oraz nie uwzględnianie przez sądy informacji zawartych w opiniach dot. rodzin zastępczych, które nie spełniają warunków, o których mowa w ustawie.

18. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.
2. Rozwój rodzicielstwa zastępczego szczególnie w zakresie pozyskiwania na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze.
3. Zapewnienie środków na szkolenia, poradnictwo dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy przygotowują się do procesu usamodzielnienia oraz tych objętych procesem usamodzielnienia.
4. Szkolenia dla rodzin zastępczych w tym dla kandydatów.
5. Zapewnienie środków dla rodzin zastępczych oraz wynagrodzenia dla rodzin zawodowych w tym powstałych w wyniku przekształcenia.
6. Szkolenia dla kadry pracowniczej.